

556
1911

BIDRAG TILL FINLANDS OFFICIELA STATISTIK.

XXIV.

ABNORMSKOLORNA.

2.

UNDERDÅNIG BERÄTTELSE

ÖFVER

ABNORMSKOLORNAS I FINLAND

VERKSAMHET

UNDER LÄSEÅRET 1895—1896,

AFGIFVEN AF

ÖFVERSTYRELSEN FÖR SKOLVÄSENDET.

HELSINGFORS,

VICTOR PETTERSSON & C:os TRYCKERI-AKTIEBOLAG,

1897.

BIDRAG TILL FINLANDS OFFICIELA STATISTIK.

XXIV.
[Arshvialliskoulet]
ABNORMSKOLORNA.

2.

UNDERDÅNIG BERÄTTELSE

ÖFVER

ABNORMSKOLORNAS I FINLAND

VERKSAMHET

UNDER LÄSEÅRET 1895—1896,

AFGIFVEN AF

ÖFVERSTYRELSEN FÖR SKOLVÄSENDET.

Tilastokirjasto
Statistikbibliotek
091254

HELSINGFORS,
VICTOR PETERSSON & C:os TRYCKERI-AKTIEBOLAG,
1897.

Underdånig berättelse öfver abnormskolornas i Finland verksamhet under läseåret 1895—1896, afgifven af Öfverstyrelsen för skolväsendet.

I. Allmän öfversigt.

Den genom nådiga kungörelsen af 30 Juni 1892 påbjudna omorganisationen af landets offentliga abnormskolor har under ifrågavarande läseår kunnat fortgå i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den i förenämnda kungörelse äfvensom i Kejslerliga Senatens till Öfverstyrelsen aflåtna skrifvelse af samma dag utstakade plan. Endast beträffande döfstumskolan i Kuopio har med Kejslerliga Senatens begifvande sådan afvikelse från organisationsplanen egt rum, som betingats deraf att sjunde klassens elever vid utgången af föregående läseår blifvit från anstalten utdimitterade. Härförutom har blindskolans i Helsingfors omorganisation till en fullständig blindskola, i enlighet med Kejslerliga Senatens tidigare meddelade föreskrift, uppskjutits till dess anstalten kan inflytta i det nya hus, som för densamma är under uppförande.

På underdånig framställning af Öfverstyrelsen har Eders Kejslerliga Majestät genom nådigt bref af 18 Juli 1895 tillåtit att en parallelafdelning till första klassen vid döfstumskolan i Jyväskylä må under ifrågavarande läseår upprätthållas samt tillika bemyndigat Kejslerliga Senaten att efter pröfning af det hvarje år sig företeende behofvet tillåta inrättandet af dylik parallelafdelning äfven framdeles under högst fem läseår.

Rörande det å blindskolornas stat upptagna anslag för musikundervisningen har Eders Kejslerliga Majestät i nådigt bref af 24 Sept. 1896 funnit godt förordna att årsanslaget från ingången af år 1896 skall utgå för sång- och musikundervisningen gemensamt med förslagsvis 600 mark om året.

För att bereda personer, som önska utbilda sig till lärare vid landets döfstumsskolor, tillfälle att under föreskrifven auskultering erhålla nödig ansedd handledning vid deras teoretiska och praktiska fackstudier, har Öfverstyrelsen i underdånighet hemställt om beviljande af härför behöfligt anslag, till en början under ett års tid, men har Kejslerliga Senaten, som ansett sådan handledning utan ersättning böra af vederbörande anstalts föreståndare och föreståndarinnor lämnas, jemlikt Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse af 18 Februari 1896, icke funnit skäl till framställningen bifalla.

Den för året 1896 anslagna summa af 6000 mark, hvilken skulle till stipendier fördelas bland personer, som önskade vid anstalter för döfstummas och blindas undervisning och uppfostran inom eller utom landet inhemta insigter rörande så beskaffad undervisning och uppfostran, har i föreskrifven ordning anslagits ledig att hos Öfverstyrelsen ansökas samt, jemlikt Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse af 29 April 1896, af Kejslerliga Senaten tilldelats följande personer, nämligen: föreståndarinnan för internatet vid döfstumskolan i Kuopio, Aina Alexandra Hellström 600 mk; lärarinnan vid samma skola, Tilda Josefina Killinen 600 mk; på prof tillförordnade lärarinnan vid döfstumskolan i Åbo Sofia Alexandra Boström 600 mk; timläraren vid döfstumskolan i S:t Michel, folkskoleläraren Konstantin Reponen 600 mk; folkskoleläraren Emil Johan Pesonen 600 mk; tjänstförrättande läraren vid döfstumskolan i Jyväskylä, Kaimar Oskari Reino 400 mk; lärarinnekandidaten Aino Pulkkinen 500 mk; privatskolelärarinnan Jenny Adèle Wessberg 500 mk; biträdande lärarinnan vid döfstumskolan i Åbo, Sigrid Maria Liljefors 500 mk; lärarinnan i träslöjd vid döfstumskolan i S:t Michel, Hanna von Fieandt 300 mk; lärarinnekandidaten Lydia Elisabeth Wikman 500 mk samt studeranden Fiilip Eliel Forsman 300 mk.

Enär till intagning i landets blindskolor tid efter annan anmälts blinda barn, som icke fyllt för intagning föreskrifna åldersbestämningar, har Öfverstyrelsen i underdånighet hemställt om sådan ändring af bestämmelserna i mom. X af nådiga kungörelsen den 30 Juni 1892, att, i likhet med hvad för intagning af elever vid döfstumskola i mom. IX af samma kungörelse och vid elementarläroverken i § 20 af nådiga skolordningen den 8 Aug. 1872 stadgas, en viss pröfningsrätt i detta hänseende lämnades åt vederbörande skolmyndigheter. Till denna hemställan har Kejslerliga Senaten, jemlikt Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse af 18 Febr. 1896, emellertid icke funnit godt bifalla.

Sedan inom Kejslerliga Senaten fråga väckts om blindskolans i Helsingfors förflyttning till Tavastehus, och sistnämnda stad i sådant afseende

erbjudit statsverket byggnadstomt för anstalten, har Kejslerliga Senaten genom skrifvelse från Ecklesiastikexpeditionen af den 14 April 1896 anbefallt Öfverstyrelsen att låta genom abnormskoleinspektorn och en af Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna utsedd arkitekt verkställa syn och undersökning för utrönande af hvilken eller hvilka i Tavastehus stad tilbuds stående tomter kunde vara till plats för skolan de ändamålsenligaste och lämpligaste, äfvensom att med det vid synen tillkomna protokollet samt eget utlåtande i saken till Kejslerliga Senaten inkomma. Sedan föreskrifven undersökning blifvit verkställd, har Öfverstyrelsen insändt infor dradt underdånigt utlåtande i ärendet.

II. De enskilda skolorna.

Döfstumskolan i Borgå.

Af anstaltens skrifafdelning återstodo vid läseårets ingång tvenne klasser, den ena svenskspråkig med 8 elever, den andra finskspråkig med 7 elever. Vid läseårets utgång blefvo 14 elever till H. H. Nattvard admitterade och efter afslutad skolgång utskrifna. För anstaltens sista elev, som på grund af långvarig sjukdom och svag begåfning icke kunnat samtidigt med öfriga elever utdimitteras, har plats blifvit anordnad inom Jakobstads döfstumskola. Härmed har skrifteckenafdelningen vid Borgå döfstumskola, som grundlades år 1846, efter jämt ett halfsekels arbete till förmon för landets döfstumma, med utgången af läseåret 1895—1896 upphört med sin verksamhet.

Anstaltens talafdelning har under året arbetat på tvenne klasser, motsvarande 2:dra och 4:de årskurserna. Elevantalet har utgjort 20.

Skolans ledning har, i enlighet med Öfverstyrelsens förordnande af 10 Okt. 1893, fortfarande handhafts af lärarekandidaten A. I. Savolainen.

Fullmakt å internatsföreståndarinnebefattningen har 11 Februari 1896 af Öfverstyrelsen utfärdats för på prof tillförordnade internatsföreståndarinnan, fröken Emma Lundell. Samma dag har Öfverstyrelsen befullmäktigat på prof tillförordnade lärarinnan, fru A. Savolainen att vara lärarinna vid anstalten.

Öfriga lärarebefattningar hafva handhafts af tillförordnade vikarier och timlärare.

Anstaltens årsstat har uppgått till *Fm.* 22,750.

Skrifafdelningen har varit inrymd i postiljonen Karells gård mot ett hyresbelopp af *Fm.* 450.

Talafdelningens internat har disponerat öfver statsverket tillhöriga gården N:o 1 i 25 kvarteret af stadens nya plan, hvarförutom såsom skollokal upphyrts hufvudbyggnaden i prosten C. P. Mobergs gård invid Kyrkotorget. Hyresbeloppet *Frk.* 1200.

Program öfver för anstalten erforderliga byggnader, afsedda att uppföras å för ändamålet godkänd plats, tomterna N:o 1, 2, 4 och 5 i 46 kvarteret af stadens nya plan, har i enlighet med Ecklesiastikexpeditionens skrivelse af 11 Dec. 1895 blifvit uppgjort och till Eders Kejslerliga Majestät i underdånighet insändt.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat biskop H. Råbergh (ordförande), justitierådmannen Th. Lindh och konsulinnan H. Söderström.

Läroanstalten för döfstumma i Åbo.

Anstaltens svenskspråkiga teckenafdelning har med läsårets utgång upphört med sin verksamhet, sedan afdelningens samtliga elever, 4 till antalet, blifvit till H. H. Nattvard admitterade. Af den finskspråkiga teckenafdelningens klasser kvarstå till läsåret 1896—97 1:sta och 2:dra årsklasserna med sammanlagdt 28 elever. 3:dje årsklassens elever, 15 till antalet, blefvo vid läsårets utgång i vanlig ordning utdimitterade.

Den finskspråkiga skrifafdelningen har under läsåret arbetat på 4 särskilda klasser eller afdelningar med sammanlagdt 44 elever. Hela elevantalet i anstalten har sålunda utgjort 91.

Anstaltens ledning har fortfarande varit anförtrodd åt vice pastorn A. E. Nordman. Undervisningen har handhafs af t. f. föreståndaren, 3 ordinarie samt särskilda vikarierande lärare och lärarinnor.

Sedan Öfverstyrelsen i underdånighet anmält att indragningen af läroverket vid läsårets utgång fortskridit derhän, att fyra af skolans tidigare klasser komme att bortfalla och att med anledning häraf en minskning af lärarepersonalen blefve från påföljande läsårs början möjlig, samt tillika hemställt att vid anstalten anställde andre läraren David Fredrik Hirn samt första lärarinnan Amanda Elvira Rosalia Schalberg måtte från 1 Sept. 1896 uppföras på indragningsstat med åtnjutande af sina motsvarande löneförmoner oafkortade, eller för läraren Hirn *Frk.* 3000 och för lärarinnan Schalberg *Frk.* 2200, har Kejslerliga Senaten, jemlikt Ecklesiastikexpeditionens till Öfverstyrelsen aflåtna skrivelse af 29 April 1896, funnit godt till Öfverstyrelsens hemställan bifalla, i följd hvaraf således andre läraren D. F. Hirn och första

lärarinnan A. E. R. Schalberg vid läsårets utgång afgingo från sina befattningar.

Anstalten har under läsåret fortfarande varit inrymd i samma privat person tillhöriga lokal invid Kaskisgatan, som härförinnan, och har hyresbeloppet för hyresåret uppgått till *Fmk* 5000.

Läroanstaltens årsstat har utgjort *Fmk* 33,020.

Den 29 April 1896 tilldelades i nåder aflidne snickaren vid anstalten, Gustaf Koskinens sex efterlemnade, oförsörjda barn ett understöd af sammanlagdt *Fmk* 300.

Medlemmar i anstaltens skolråd hafva varit stadsläkaren d:r B. G. Hahl (ordförande), pastor Th. Grönstrand och fru B. Hahl.

Döfstumskolan i Åbo.

Sedan vid läsårets början ytterligare en klass tillkommit, har skolan under ifrågavarande läseår arbetat på fyra särskilda klasser med sammanlagdt 44 elever. Det vid anstalten anordnade internatet har inrymt 30 interner.

Skolans ledning har mot särskildt arvode handhafts af t. f. föreståndaren för läroanstalten för döfstumma i Åbo, vice pastorn A. E. Nordman. Såsom ordinarie lärarinnor hafva anställts fröken S. A. Boström (förordnad på prof 12 Juni 1895) samt fröken A. von Schalien (förordnad på prof 23 December 1895).

Skolans årsstat har uppgått till *Fmk* 28,670.

Såsom lokal för anstalten har mot ett hyresbelopp af *Fmk* 3240 upphyrts särskilda rum i trädgårdsmästaren J. F. Lycks gård.

Medlemmar i skolrådet hafva varit stadsläkaren, d:r B. G. Hahl (ordförande), pastor Th. Grönstrand och fru I. Borg.

Döfstumskolan i S:t Michel.

Under ifrågavarande läseår hafva tre klasser varit i verksamhet. Till skolans första klass intogs vid läsårets början, förutom från döfstumskolornas i Åbo och Kuopio profklasser utskrifna elever, jemlikt Ecclesiastikexpeditionens skrivelse af 24 April 1895, ytterligare ett antal döfstumma barn, som på grund af uppnådd 12 års ålder icke kunnat i talskola intagas. Hela elevantalet under läsåret har uppgått till 33.

Det med anstalten förenade internatet har inrymt 15 interner.

Föreståndarebefattningen har i öfverensstämmelse med Öfverstyrelsens förordnande af 6 Aug. 1895 handhafs af på prof tillförordnade läraren vid döfstumskolan i Kuopio, fil. kand. K. O. Wichmann.

Anstaltens årsstat har uppgått till *Fm.* 22,320.

Till inköp af särskilda inventarier för anstaltens räkning har Kejslerliga Senaten, jemlikt Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse af 27 Juni 1896, beviljat ett extra anslag af *Fm.* 590, hvarförutom Kejslerliga Senaten förordnat att leveransen af särskilda andra för anstalten erforderliga inventarier skall genom Fångvårdsstyrelsen åt fängelsemyndigheterna öfverlämnas.

För betäckande af en uppkommen brist i anslaget för värme och belysning samt diverse utgifter under föregående läseår har Kejslerliga Senaten, enligt Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse af 29 Januari 1896, beviljat ett extra anslag af *Fm.* 296: 50.

Anstalten har under läseåret varit inrymd i gården N:o 17 vid Alexandersgatan, tillhörig handlanden Kiurus arfvingar. Hyresbeloppet för skol- och internatslokalen har utgjort *Fm.* 2200.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat kollegan F. H. Alopæus (ordförande). fru A. Åkeson och härads höfding M. Lagerstam.

Döfstumskolan i Kuopio.

Skolan har under läseåret 1895—96 arbetat på 7 uppstigande klasser med sammanlagdt 92 elever.

Det med skolan förenade internatet har inrymt 30 interner.

Anstaltens ledning har handhafs af föreståndaren K. Killinen. Fast anställning har vunnit fröken A. Nyström, som 28 Dec. 1895 erhållit Öfverstyrelsens förordnande att under två profår bestrida en lärarinnetjänst vid anstalten.

Skolans årsstat har uppgått till *Fm.* 48,910.

Anstalten har varit inrymd i samma statsverket tillhöriga gårdar, som härförinnan, hvarförutom för skolafdelningen behöflig tillskottslokal erhållits i hufvudbyggnaden å enkefru I. Herkmans gård N:o 35 i första stadsdelen. Hyresbeloppet har utgjort *Fm.* 1300.

För skolans gymnastiköfningar har upphyrts gymnastiksalen i Frivilliga Brandkårens hus mot en hyresersättning af *Fm.* 150.

Jemlikt Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse af 29 Juli 1896 har Eders Kejslerliga Majeståt i nåder tillåtit att för uppförande af egna fullständiga hus för internat och skola må ur allmänna medel användas *Fm.* 218,700 samt

anbefallt Öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna att låta i enlighet med fastställda ritningar utföra arbetet.

Medlemmar i skolrådet hafva varit provincialläkaren Z. Walmari (ordförande), lektor E. Winter, handlanden I. Löf, fru J. Therman och fröken Benedikta Stenius.

Döfstumskolan i Jyväskylä.

Sedan Eders Kejsrerliga Majestät i nådigt bref af 18 Juli 1895 bemyndigat Kejsrerliga Senaten att efter pröfning af det hvarje år sig företeende behofvet tillåta inrättandet af parallelklasser vid anstalten, dock högst under de 5 närmaste läseåren, och Kejsrerliga Senaten i öfverensstämmelse härmed fastställt stat för läseåret 1895—96, har skolan under nyssnämnda år varit delad på tvenne parallelafdelningar, enhvar med två klasser. Sammanlagda elevantalet har utgjort 60.

Föreståndare för anstalten har varit pastor E. Luoma, förutom under tiden från 1 Sept. 1895 intill 15 Nov. samma år, under hvilken tid pastor Luoma åtnjutit tjänstledighet för en studieresa till utländska döfstumanstalter. Såsom vikarie under tjänstledigheten har, i enlighet med Öfverstyrelsens förordnande af 28 Aug. 1895, fungerat lärarinnan, fru H. Luoma.

Staten för läseåret har blifvit fastställd att utgå med *Fmf.* 29,810.

Anstalten har under läseåret varit inrymd i gårdsegaren F. H. Öhmans gård N:o 100 i hörnet af Satama- och Valtakatu och har hyresbeloppet utgjort *Fmf.* 2400.

Den 12 Februari 1896 har Ecklesiastikexpeditionen åt Öfverstyrelsen öfverlämnat att draga försorg derom, att den byggnad å Finlands skolfond tillhöriga lyceigården, som härförinnan varit åt privat person uthyrd, från påföljande läseårs början på enahanda vilkor, som härintills varit gällande, blefve för döfstumskolans i Jyväskylä räkning upphyrd och på af Öfverstyrelsen föreslaget sätt använd.

För inköp af för anstalten erforderliga inventarier har Kejsrerliga Senaten, jemlikt Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse af 27 Juni 1896, beviljat ett extra anslag af *Fmf.* 444; 75, hvarförutom Kejsrerliga Senaten förordnat att leveransen af härutöfver erforderliga särskilda inventarier skall genom Fångvårdsstyrelsen åt fängelsemyndigheterna öfverlämnas.

Till medlemmar i skolrådet hafva kallats lyceirektorn J. Hedberg (ordförande), seminariiföreståndarinnan A. Lilius, d:r E. Nilsson, rådman Joh. Castrén och kyrkoherden F. E. Cleve.

Döfstumskolan i Jakobstad.

Af finskspråkiga afdelningen återstod vid läsårets början en klass med fyra elever, hvilka samtliga vid läsårets utgång blefvo till H. H. Nattvard dimitterade och ur anstalten utskrifna.

Svenska afdelningen har varit fördelad på tre särskilda klasser med sammanlagdt 23 elever. Hela elevantalet i skolan har sålunda utgjort 27.

Anstaltens ledning har handhafts af fröken A. Heikel. Fast anställning vid skolan har vunnit t. f. läraren P. Stade, som den 20 Juni 1896 af Öfverstyrelsen förordnats att under två profår handhafva läraretjensten vid anstalten.

Staten för läsåret har fastställts till *Fm.* 18,200.

Skolan och internatet hafva disponerat öfver samma statsverket tillhöriga skolgård som tidigare.

Medlemmar i skolrådet hafva varit borgmästaren J. Forsén, kollegan J. Bergman och pastor J. Arvonen.

Blindskolan i Helsingfors.

På grund af Kejsrerliga Senatens i skrifvelse af 30 Juni 1892 meddelade föreskrift har anstaltens reorganisation till en fullständig blindskola icke kunnat under läsåret genomföras. Skolans verksamhet har i anledning häraf fortgått i hufvudsaklig öfverensstämmelse med arbetsordningen under närmast föregående läseår.

Elevantalet inom anstalten har utgjort 34, fördeladt på två förberedande och två skolklasser samt en arbetsafdelning. Af eleverna undervisades 19 på finska samt 15 på svenska språket.

Anstaltens ledning har varit anförtrodd åt fröken H. Ingman.

Staten för läsåret har utgått med *Fm.* 34,908. För betäckande af en under föregående läseår uppkommen brist i anslaget till ved och belysning samt diverse utgifter har, enligt Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse af 29 Jan. 1896, beviljats *Fm.* 973: 44.

Anstalten har fortfarande varit inrymd i gården N:o 5 vid Manegegatan, hvarförutom särskild lokal för en del af internatet upphyrts. Hyresbeloppet för skolans hvaradera lokaler har uppgått till *Fm.* 6,300.

Medlemmar i skolrådet hafva varit byrådirektören C. B. Federley (ordförande), docenten d:r A. E. Nordman, friherrinnan E. Palmén, fröken R. Heikel och fröken V. Lagus.

Blindskolan i Kuopio.

Anstalten, som vid läseårets början kunnat fullständigt organiseras i enlighet med bestämmelserna i nådiga kungörelsen af 30 Juni 1892, har besökts af 46 elever.

Såsom anstaltens föreståndare har, jemlikt Öfverstyrelsens förordnande af 31 Maj 1895, tjenstgjort lärarekandidaten, pastor K. Lyytikäinen, som äfven den 30 Okt. 1895 af Kejslerliga Senaten utnämndes och förordnades att från 1 Juni 1896 vara föreståndare för anstalten. Fullmakt har Öfverstyrelsen den 8 April 1896 utfärdat för på prof tillförordnade föreståndarinnan för internatet fröken A. Petander äfvensom för lärarinnorna Aina Petander och I. Lyytikäinen.

Staten för läseåret har utgått med *Fmf.* 42,070.

För uppsättningsarbeten inom gossafdelningens internat äfvensom handverkslokalerna, hvilkas inre remont, jemlikt hyreskontrakt, åligger statsverket, har Ecklesiastikexpeditionen den 30 Mars 1895 och 25 April 1896 anslagit *Fmf.* 200 och 350.

Skola och internat hafva disponerat öfver samma privata personer tillhöriga lokaler som föregående läseår. Hyresbeloppet har utgjort *Fmf.* 5900.

Till plats för anstaltens nya byggnader har Kejslerliga Senaten godkänt och mottagit ett af staden erbjudet område å den s. k. Flobergsbacken utanför staden.

Medlemmar i skolorådet hafva varit slotts- och lasarettsläkaren Z. Wal-mari (ordförande), lektor E. Winter, handlanden S. Lindqvist, fru J. Therman och fröken B. Stenius.

III. Privata anstalter.

Anstalten för andesvaga barn å Perttula.

Sedan filosoflemagistern Edvin L. Hedman hos Eders Kejslerliga Majestät i underdånighet anhållit att åt honom måtte för utvidgande af den af honom å Perttula hemman i Miemola by af Wånå socken upprätthållna anstalt för andesvaga barns uppfostran och undervisning samt för bekostande af särskilda deraf föranledda ny- och tillbyggnader ur allmänna medel förunnas ett räntefritt lån till alternativt belopp af 110,000 eller 93,000 mark, har Eders Kejslerliga Majestät, på underdånig framställning af Kejslerliga Senaten, som funnit nödig omtanke om anstaltens fortbestånd bjuda att Perttula hemman

blefve för statsverkets räkning inköpt, jemlikt till Öfverstyrelsen den 12 Sept. 1895 aflåtet nådigt bref, tillåtit att till inköp af Perttula $\frac{7}{24}$ mantals skattehemman och uppförande af erforderliga ny- och tillbyggnader äfvensom för inköp af en å Juppala hemman uppförd Rauhala benämnd villa jemte arrenderätten till kringliggande jordområde, må ur allmänna medel användas *Sm.* 110,000. Med anledning häraf har det anslag af *Sm.* 3000, som filosofiemagistern E. L. Hedman, jemlikt Kejslerliga Senatens resolution af 17 Okt. 1894, åtnjutit såsom hyresersättning för anstaltens lokal, indragits från den dag Perttula hemman af statsverket med eganderätt öfvertagits.

Genom nådigt bref af 12 Sept. 1895 har Eders Kejslerliga Majestät tillförsäkrat anstaltens föreståndare, föreståndarinna för internatet samt öfriga för den intellektuella undervisningen ordinariter eller på prof anställda lärarinnor äfvensom handarbetslärarinnan rätt att erhålla lönetillökning och pension enligt samma grunder, som för föreståndare, lärare och lärarinnor vid statens döfstum- och blindskolor i mom. XVI af nådiga kungörelsen den 30 Juni 1892 äro fastställda, samt efter beräkning af följande grundlöner, nemligen: för föreståndaren 4000 mark, föreståndarinna för internatet och för den intellektuella undervisningen anställda lärarinnor 1600 mark samt för handarbetslärarinnan 1200 mark, allt med vilkor likväl att lärarebefattningarna skola vara förenade med en undervisningsskyldighet af minst 28 timmar i veckan.

Den 4 Februari 1896 har Kejslerliga Senaten, jemlikt Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse af 15 Mars samma år, gillat kontraktet mellan statsverket och filosofiemagistern E. L. Hedman rörande förvaltningen af Perttula hemman och den af magistern Hedman å hemmanet upprättade anstalten, och är omförmända kontrakt af efterföljande lydelse:

Sedan eganderätten till Perttula hemman i Vånå socken äfvensom arrenderätten till ett härinvid beläget Juppala hemman tillydande jordområde, jemte eganderätten till derå uppförda Rauha benämnda villa, genom köp den 1 November 1895 öfvergått till statsverket och efter det Kejslerliga Senaten, med hans Kejslerliga Majestäts därtill lemnade nådiga tillstånd, förordnat icke blott att nämnda hemman och villa skola användas och förvaltas till förmån för den å hemmanet upprätthållna privata anstalten för andesvaga barns uppfostran och undervisning, utan äfven att nödiga ny- och tillbyggnader skola med för ändamålet anslagna statsmedel å hemmanet och villan utföras för sagda anstalts behof och för dess utvidgande i sådant omfång, att i den samma beredes utrymme för femtio elever, har Kejslerliga Senaten rörande

hemmanets förvaltning och det för anstaltens vidmakthållande beviljade understöd ur allmänna medel af ända till 37,000 mark om året fastställt följande villkor och bestämmelser.

1:o. Perttula hemman och Rauhala villa med därtill hörande hus och egor uppdragas och öfverlåtas till magister Hedmans bruk och nyttjande till en början i tio års tid, räknadt från den 1 Januari 1896, med skyldighet för magister Hedman att ansvara för hemmanets och villaområdets utskylder och besvär af hvad slag de vara må; att väl häfda och bruka deras egor; att behörigen och i svarsgodt skick underhålla samtliga för jordbruket nödiga ekonomiebyggnader och uthus, gården och diken, i hvilket afseende sagda hus och byggnader böra af magister Hedman hållas brandförsäkrade; äfvensom att sköta och vårda skogen samt nyttja den i enlighet med den indelning och hushållningsplan, som kommer att för dess begagnande genom Forststyrelsens försorg uppgöras; och skall af- och tillträdeshysesyn i ofvanantydtt hänseende så snart sig göra låter å lägenheten verkställas, samt dervid anmärkta bristfälligheter å de för jordbruket nödiga ekonomiebyggnader och uthus på statsverkets bekostnad afhjelpas.

2:o. Nybyggnader och erforderlig större årsremont å de för anstalten erforderliga byggnader bekostas af statsverket, som jemväl ansvarar för brandförsäkring af desamma. Smärre reparationer å dessa byggnader verkställas deremot af magister Hedman, som äfven eger draga försorg om brandförsäkringen af och öfrig vård om anstaltens byggnader samt deröfver till nedan nämnda delegation aflemna räkning och redovisning.

3:o. Annan arrendeavgift för hemmanet eger ej rum, än att 400 mark, hvartill hemmanets behållna års-afkastning beräknats uppgå, årligen gå i af-räkning å och användas till betäckande af kostnaderna för anstaltens upprätthållande samt att förra hushållerskan Kristina Sundman skall under sin återstående lifstid med husrum och kost af magister Hedman å hemmanet underhållas, för hvilket ändamål anslag till hennes kosthållning finnes upptaget i här nedan under 4:o ingående till grund för bestämmandet af statsunderstöd för anstalten lagda stat för densamma.

4:o. Följande stat skall tjena magister Hedman till efterrättelse för anstalten, sedan densamma utvidgats att emottaga 50 elever, nämligen:

Föreståndare, utom fria rum med värme, lön	<i>Fmf.</i> 4,000: —
Föreståndarinna, lön	<i>Fmf.</i> 1,600: —
» ersättning för fri kost	250: — » 1,850: —
5 lärarinnor, lön à 1,600 <i>Fmf.</i>	» 8,000: —
1 handarbetslärarinna, lön	» 1,200: —
Hyresmedel för 6 lärarinnor à 300 <i>Fmf.</i>	» 1,800: —
Enligt nådiga brevet den 12 September 1895 genast utgående 10 % löneröhrhöjning för föreståndare, föreståndarinna och 2 lärarinnor	» 880: —
Anslag för handarbetsundervisning och ledning vid jordbruks- arbeten	» 1,500: —
14 personer vårdare och tjenstepersonal, aflöning	» 3,000: —
Kosthållning för 65 personer à 200 <i>Fmf.</i>	» 13,000: —
Beklädnad för 50 elever à 40 <i>Fmf.</i>	» 2,000: —
Värme och belysning samt vattendrägt	» 4,000: —
Tillbehör till tvätt, bad och skurning	» 700: —
Undervisnings- och arbetsmaterial samt bibliotek	» 575: —
Läkarearvode	» 500: —
Medicin & sjukvård	» 375: —
Remont af anstaltens möbler, husgeråd och öfriga inventarier	» 1,500: —
Diverse utgifter: smärre remont å byggnaderna, brandförsäkring af inventarierna, korrespondens m. m.	» 1,600: —
	<hr/> Summa <i>Fmf.</i> 46,480: —

Från början af år 1896 och intill dess berörda utvidgning af anstalten egt rum bestämmes årsstaten af nedannämnda delegation efter samma grunder, men med sådan minskning, som betingas af det lägre elevantalet.

5:o. Såsom elever i anstalten antagas endast sådana barn emellan sex och femton års ålder, hvilka kunna anses mottagliga för uppfostran eller undervisning och som icke lida af egentlig sinnessjukdom eller smittosam sjukdom. Elev, som under en profid af två år visat sig icke vara emottaglig för uppfostran eller som icke kan i densamma göra vidare framsteg, får ej i anstalten qvarhållas. Derest barn, som enligt det föregående ej motsvara anstaltens ändamål, af magister Hedman emottagas eller hållas endast till vård, får dessa barns antal icke ingå i beräkningen vid bestämmandet af statsunderstödet belopp.

6:o. Såsom årsafgift af anstaltens elever får magister Hedman uppbära högst 500 mark för elev, hvilken afgift likväl för medellösa elever bör, enligt

pröfning af nedannämnda delegation, på framställning och förslag af magister Hedman sänkas ända derhän, att ingen på grund af oförmåga att erlægga hela afgiften eller någon del deraf blifver ur anstalten utesluten eller hindrad att i densamma vinna inträde, samt med iakttagande deraf, att årsafgifterna så vidt möjligt komma att uppgå till i medeltal 240 mark för elev.

7:o. För anstaltens upprätthållande åtnjuter magister Hedman, utöfver de inflytande elevafgifterna och den behållna afkastningen af jordbrukslägenheten, understöd ur allmänna medel, hvilket understöd på derom af magister Hedman hos Ecklesiastik-Expeditionen gjord anhållan för hvarje år särskildt af nedannämnda delegation till beloppet bestämmes med ledning af ofvan intagna stat samt utanordnas att förskottvis för hvarje kvartal till honom utbetalas.

8:o. Öfverstyrelsen för skolväsendet eger utöfva inseende öfver anstalten på sätt nådiga förordningen den 7 April 1856, angående enskilda undervisningsanstalters ställande under styrelsens tillsyn, samt § 10 mom. 4 af nådiga förordningen den 24 November 1869, om inrättande af en Öfverstyrelse för skolväsendet och dermed sammanhängande förändringar af inspektionen öfver läroanstalterna, derom närmare stadga. I sådant afseende åligger magister Hedman att inom Februari månad hvarje år till Öfverstyrelsen inlemna fullständig berättelse öfver anstaltens verksamhet och förvaltning under föregående år, vid hvilken berättelse skall fogas vederbörande läkares redogörelse för elevernas helsotillstånd och om anstaltens sanitära förhållanden.

9:o. En delegation, bestående af Viceordföranden i Kejslerliga Senatens Ekonomie Departement, Cheferne för Ecklesiastik- och Civil-Expeditionerna i Senaten samt Öfverinspektorn för folkskolorna i ofvannämnda Öfverstyrelse, eger handhafva den närmare uppsikten öfver läroanstalten, stadfästa nyantagna lärarinnor i deras befattningar, bestämma angående elevafgifternas belopp och fördelningen af friplatser samt förvaltningen af de för anstaltens ekonomi och underhåll anslagna medel, äfvensom utöfva uppsikten öfver anstaltens fonder; och tillhör det Ecklesiastik-Expeditionen att föredraga och till verkställighet befordra anstalten rörande ärenden.

10:o. För anstalten utses af förenämnda delegation ett skolråd af tre å orten bosatta sakkunniga personer för att tillhandagå föreståndaren med råd och upplysningar vid anstaltens skötsel och vård samt undervisningens handhafvande.

11:o. Magister Hedman såsom anstaltens egare och föreståndare är pliktig anskaffa och i försvarligt skick underhålla för anstalten erforderliga möbler, husgeråd och öfriga inventarier jemte undervisnings- och arbets-

material, att vid densamma anställa läkare äfvensom att till den antaga lärarepersonal och betjening samt med dem öfverenskomma om deras aflönings- och öfriga förmåner jemte dem åliggande skyldigheter med iakttagande likväl deraf, att lärarinnornas aflöningsförmåner ej må bestämmas under de i ofvan intagna stat upptagna belopp och att dem bör beredas ledighet under åtta veckor sommartid hvarje år. Utöfver nämnda ledighet är magister Hedman berättigad att vid behof meddela lärarepersonalen ledighet under högst 14 dagar i sender med vilkor likväl att skolåret för eleverna icke får understiga 41 veckor.

Elevantalet under år 1895 uppgick till 37, deraf 19 gossar och 18 flickor, Föreskrifven årsberättelse har af anstaltens föreståndare blifvit uppgjord och af Öfverstyrelsen till Kejsarliga Senaten insänd.

* * *

Ett antal statistiska tabeller för läsåret 1895—96, sammanställda på grundval af från vederbörande anstalts föreståndare, i enlighet med föreskrifterna i Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse af 19 Februari 1895 inlämnade uppgifter, bilägges underdånigst.

Helsingfors den 31 Juli 1897.

Ex officio:

Valter Forsius.

I. Uppgift på antalet lärare och lärarinnor vid döfstum- och blindskolorna i Finland under läsåret 1895—96.

Skolans beskaffenhet.	Skolort.	Metod.	Undervisnings- språk.	Antalet lärare och lärarinnor.						Hela summan.			
				Ordinarie och på prof förordnade.		Tjenstföretande och biträdande.		Timlärare, handarbetslärare.					
				Manliga.	Kvinliga.	Summa.	Manliga.	Kvinliga.	Summa.				
A. Döfstumskolor.													
Döfstumskolan	} Borgå	} skrif- tal-	sv. o. finska	—	—	1	2	3	—	3	3	6	
{ talskolan				—	2	—	—	—	—	—	1	1	4
Läroanstalten för döfstumma	Åbo	skrif. o. åtbörds- tal-	sv. o. finska	1	2	3	5	6	4	6	5	14	
Döfstumskolan	Åbo	tal-	finska	—	3	3	1	1	2	1	2	4	8
Döfstumskolan	S:t Michel	skrif-	finska	—	2	2	—	1	1	1	3	4	7
Döfstumskolan	Kuopio	tal-	finska	2	5	7	1	2	—	2	1	10	
Döfstumskolan	Jyväskylä	åtbörds-	finska	1	1	2	1	2	2	2	4	8	
Döfstumskolan	Jakobstad	skrif. o. åtbörds-	svenska	—	1	1	2	3	3	4	7	11	
B. Blindskolor.													
Blindskolan	Helsingfors	—	sv. o. finska	—	3	3	—	1	—	1	4	10	
Blindskolan	Kuopio	—	finska	1	3	4	1	—	3	5	8	13	

II. Uppgift på antalet veckotimmar, som belöpa sig på särskilda lärare

Skolans beskaffenhet.	Skolort.	Antalet klasser o. afdeln.
A. Döfstumskolor.		
Döfstumskolan { skrifskolan }	Borgå {	2
talskolan }		2
Läroanstalten för döfstumma	Åbo	8
Döfstumskolan	Åbo	4
Döfstumskolan	St Michel	3
Döfstumskolan	Kuopio	7
Döfstumskolan	Jyväskylä	4
Döfstumskolan	Jakobstad	4
B. Blindskolor.		
Blindskolan	Helsingfors	5
Blindskolan	Kuopio	5

och lärarinnor vid döfstum- och blindskolorna under läsåret 1895—96.

Antalet undervisningstimmar i veckan, som belöpa sig på:												
Föreståndare eller föreståndarinna.		Föreståndarinna för internatet.		Ordinarie, på prof tillförordnade, biträdande el. tjänstförrättande lärare o. lärarinnor.			Handarbets- samt timlärare och lärarinnor.			Summa vecko-timmar.		Hela summan.
Läroämnen.	Öfning-ämnen.	Läroämnen.	Öfning-ämnen.	Antal lärare.	Läroämnen.	Öfning-ämnen.	Antal lärare.	Läroämnen.	Öfning-ämnen.	Läroämnen.	Öfning-ämnen.	
13	—	—	—	2	44	4	3	—	26	57	30	87
6	—	20	—	1	26	4	4	—	34	52	38	90
16	—	—	—	8	224	16	5	—	63	240	79	319
4	—	—	—	4	103	17	3	—	28	107	45	152
22	—	20	—	1	24	5	4	4	37	70	42	112
12	—	18	—	7	156	44 ^{1/2}	1	—	25	186	69 ^{1/2}	255 ^{1/2}
18	—	—	—	3	78	14	4	—	60	96	74	170
6	—	—	—	3	60	8	7	16	55	82	63	145
19	—	—	—	3	89	—	6	31	81	139	81	220
12	—	—	21	3	71	5	8	7	102	90	128	218

IV. Uppgift på döfstum- och blindskolornas årsanslag och inkomster, utgifter
öfriga inventarier under

Skolans beskaffenhet.	Skolort.	Inkomster under läsåret.								Summa inkomster under läsåret. 1) o. 2)	
		Skolans anslag nr statsmedel. 1)		Under läsåret in- flutna räntemedel.		Under läsåret in- flutna gifvor, testa- menten, försälda elevarbeten etc.		Uppdebiterade elever- avgifter för bekäändad.			
		Smk.	pi.	Smk.	pi.	Smk.	pi.	Smk.	pi.	Smk.	pi.
A. Döfstumskolor.											
Döfstumskolan	Borgå	21,100	—	1,281	15	699	90	—	—	23,081	05
Läroanstalten för döfstumma	Abo	28,020	—	145	03	3,122	68	—	—	31,287	71
Döfstumskolan	Åbo	25,430	—	291	96	58	90	—	—	25,780	86
Döfstumskolan	S:t Michel	20,120	—	—	—	12	—	—	—	20,132	—
Döfstumskolan	Kuopio	48,204	—	842	30	99	59	—	—	49,146	29
Döfstumskolan	Jyväskylä	27,410	—	—	—	336	15	—	—	27,746	15
Döfstumskolan	Jakobstad	17,636	—	62	99	653	58	62	—	18,415	07
B. Blindskolor.											
Blindskolan	Helsingfors	28,250	59	1,040	83	1,048	40	872	75	31,212	57
Blindskolan	Kuopio	32,651	57	634	53	5,428	78	1,725	—	40,439	88

1) Häri ingå icke kostnaderna för skollokal.

2) Häri ingå icke influtna elevavgifter, der sådana oafkortadt inlevereras till stats-

för undervisning, beklädnad, bibliotek, undervisnings- och arbetsmateriel samt läsåret 1895—96.

Utgifter under läsåret:				Summa utgifter under läsåret.				Under läsåret uppdelade på elever utgifter.				Skolans räntebärande kapital vid läsårets ingång.				Skolans bibliotek.				Skolans öfriga inventarier.				Skolans under- visnings- och arbetsmateriel.				Utgifter under- der läsåret.			
för undervisning, kost, vård etc.		för beklädnad.														för åt elever utdelade premier etc.		Antalet under läsåret tillkomna böcker.		Utgifter under läsåret.		Antalet böcker vid läsårets början.		Utgifter under undervisnings- och arbetsmateriel.		Utgifter under- der läsåret.					
Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.	Smf.	ni.				
26,093	32	482	94	33	—	26,609	26	3,411	17	27,748	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
38,641	73	148	75	—	—	38,790	48	7,432	28	2,423	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
19,544	73	126	80	—	—	19,711	53	3,545	—	4,836	52	63	—	—	—	—	—	118	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
20,912	21	—	—	—	—	20,912	21	2,905	—	766	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
43,256	10	498	15	—	—	43,754	25	5,505	—	14,749	04	115	8	75	85	115	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	60		
27,410	—	301	10	135	05	27,846	15	4,240	—	—	—	9	19	108	30	1,329	86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,089	30		
16,890	16	396	26	—	—	17,286	42	1,936	50	—	—	98	17	61	50	441	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	474	—		
29,383	86	1,056	94	559	65	31,000	45	2,165	—	21,000	—	—	—	235	47	1,345	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
32,933	22	1,730	55	3,107	88	37,771	65	1,465	—	11,146	58	458	25	92	25	2,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	

verket.

I3a

